

שאלה ד ה

דמשמע בטוף סי' פ"ה דפכרי קצת מוסקי' באתר לי
אבא דהוי טענת בריא היינו תביעת ברי' פ"ע אביו
להשביע לכנגדו שזעית היסת אכל לא לפטור מתמון
שחייב בוודאי דלא עדיף מעד א' ואשלי להשביע הוי
קשה עליו דהג"ך פסק באתר לי אבא אינן להשביע
ותכ"ש כ"ד דהוי אביו קצת כנוגע בדבר כדי לפטור
את ענתו מהפסדת בנו לשלם החוב עבדו כאשר
הנטיח לו. ודמי לתאי דהובא בש"ע סי' קכ"א פסי'
יו"ד במת השליח ששלח עמו מעותיו למלוה כו' וכתב
הג"ך שם אע"פ שאמר הלוי שהשליח א"ל בוודאי
שפרע לבט"ח שלו מ"מ לא הי' עושן לפני ב"ר כו' אף
דשם נוגע בדבר יותר מ"מ תשתע בש"ך דאין
חילוק:

רק העיקר דהכא איתרע טענות התלוה הואיל
ושה' בשער ואין השער בידו ולפי דברי פנמו
השוה את פנמו פס אביו הלוי והשליש השער וזה
שאמר שלא נתקיי' התנאי והשליש הוכיח השער שלא
כדין טענה זו דע"י עובא. וא"ל דיהא נאתן בתיבו
דאי בעי הוי א' שנאמר השער תירו ואז הוי פכ"פ
בתביעת תלוה פ"ס כתבואר בסי' ת"א דאין זה תיבו
חדא דלא אחריון תיבו דאי בעי טען טענה דלא
שכיח זה לכ"ע אינו שכיח דנאמר שטרא שנשכיל כך
אחריון דאחרע שטרא אס נאמר כתבואר במוסקי'
ואף להג"ך דתשיב ע"ז בסי' פ"ב דאחריון תיבו דלא
שכיח ת"ת הכא אס השליש אחר דכרין הוכח השער
מתחת ידו מאס דקיי' התנאי אס נאתין להתלוה
דהובא שלא כדין מתחת ידו תפני תיבו הג' ל הוי
תיבו נבד חוקה דאחריון גבי שלי' חוקה דשליש
פשה שליחתו ולכ"ע לא אחריון תיבו ע"ד חוקה אף
בטיני יפלא תאוד אחאי השמיט תפלות' בשאלתו
התענה בסי' השליש אי תורה לדברי תלוה שהוכיח
תירו שלא כדין או לאו ואפשר הי' דעת תפלות'
דדברי השליש לא תפלין ולא תורידן כיון דכבר הוכיח
השליש' מתחת ידו אינו נאתן עוד ואין דעתי נוטה
לזה דק אס השליש אחר שכנגדו קיי' כפי התנאי שהי'
מוטל עליו ולכך נתן לו השער פ"ס התנאי שהשליש
בידו. וסתמול תורה שפלאו שלי' באינן זה דק שלא
פשה כפי השלישית השליש מאתן לפי שכבר האתינה
לזה מהיכא תיתי יחזור בלא ריעות':

והא דאי בש"ע דאינו נאתן בהוכיח השלישית כו'
היינו אס נפל אח"כ בין העד' איזה הפרשו
בעינן השליש אינו נאתן לומר כך וכך להכריע בניהם
לפרש איזה דבר דתשתע לתרי אפי כיון דכבר
כלתה שלישתו ונאתנתו שהאיתנהו אכל תס שפשה
בזותן השלישו' כפי התוטל עליו לפי דברי התשליש
פנמו אשר לזה השליש בידו וודאי נאתן ולא יוכל
התשליש לומר שהובא שלא כדין ולא יכול להשביע
פלי

שפרע משען ללוי אותן תאה והו' פ"י יהודא בת"ש
וכל זה אין מן הכורך ואין הומן גרמא להאריך עוד
בראיות והוכחת גדולת כי דברי' פ"י תכר הדין
ותכר הסכר ולא כתבתי זאת להכריע להלכה
א"ו להחזיר הדין רק לתלמוד רבנו ולגלות כל תה
שזולה ברעתי בזה ולהוכיח לפני תפלות' כי בוודאי
לא נעלם מתנו ולשתוע תה הי' דעתו הרעה כי לא
נסתמו מתנו מעיני החכמה ובוה שלום תתלך שוכן
דומה וייעיב לו הכתיבה פס החתימה כ"ד יעקב הק'
כהן תפראח חו' פה ק"ק ודנקמרט:

שאלה ה

(נשאלתי תחד בד אוריין מופלא ודיין דק"ק ודנקמרט
וזה לשון השאלה:)

ראובן שלח בנו למדינה אחרת ושם באותו
מדינה לזה אותו בן סך תה בשער
תשתען ואח"כ חזר אותו בן לבית אביו ואמר לאביו
שנשאר עדיין חייב בתקום שיכא משם לשמעון סך
תה בשער וכפס עליו אביו. ת"ת אחר שהוא ישלם
עבדו אותו החוב ותאז לא השגיח הבן עוד על החוב
והשליך יחנו על אביו ולא עלה עוד על וכדונו כללי.
ואח"כ תת ראובן ואיזה שני' אחר שמת ראובן בא
התלוה ותבע תן הלוי בן ראובן ז"ל בפ"ס תה
שנשאר חייב באחריו שנתן השער בחיי ראובן אביו
ללוי באופן שאס יחזן לו ראובן סך כך וכך שיחזור
לוי השער לראובן וראובן לא שילם לו תה שהי' ראוי
לשלם לו פ"ס התנאי ולוי החזיר השער לראובן שלא
כדין ותבע תן בן ראובן הלוי הראשון שישלם לו התומר
ע"ן ראובן הנ"ל השיב שאינו יודע יותר רק תה שאמר
לו אביו תתחילה שרובה לשלם כל החוב וגם שפע
תאביו לבסוף ששילם הכל ומשתמא כך הוא האמת
הואיל שאין השער בידו פכ"ל:

תשובה

נדרשתי לאשר שאלני שומר טוב יעקב רבנו
לחות דעתי הקלושה. בדין א' זו היא
בד"ת קשה והנה אחר הפיון והדרישה. שתן תינייהו
תאפס הענאי והומן גרמה לפ"ע עוד היס להשתעשע
בתלמוד פס חכמים התקשיב. לקולי קול יעקב
בחדש הלכה יתו' וכי פסק דבי בהאי וכו' על כל זאת
באשר חכמים וערבי' עלי דברי דודי' פניתי תתפלי
תעשי חרודי' להשיב קצת דברים אחר' הנה וודאי
ג"ס לפניו גלי אס לא הוי ביד התלוה שער תשולם
רק הי' תתחלתו תלוה פ"פ. או הי' הלוי מחייב לשלם
לו הואיל שהלוא' היתס וודאי ומערען פסקי. אף

החפשה ברזולוציה מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

זה תיגו א"כ תוכח כראי תוכח מהדשנ"א הנ"ל כאשר הוכחתי לפיל דאף דיכא השלישית תחת ידו כח ביהא איתת' דאי הוי קלתה אפ"ה הוי נאמנת בלא שבועה אי הוי טענה פרוש ולכך קלתה כפי תנאי שלישי שנה:

וכן הוא בתרדכי והובא בר"ת ובסמ"ע בשליש א' שער השער ואתר דהתלוי כיוה לשרוף והתלוי הכחישו שליש נאמן והואיל שהביאו הפוסקי' האלו לדינא תוכח דאיידי לדין לאחר שתקנו היסת וטווראי ינא להתרדכי תפוצר דהאי איתת' הנ"ל - דווראי אין לומר דהתרדכי אידי דנאמן בשבועה דווקא דא"כ תאי ארי שליש (כלומר הואיל שהאמינו תחילה לשליש) דבשבועה אפי' נפקד נאמן בשבועה ותעלה כתב בפשיטות וכי טוב זה יותר תמי שפקד בידו שער א' ושרף דכריך לשלם אם הודו ולישבע אם כופר ככל השומרים ואותן הפוסקי' שפסקו דאין כריך לישבע תידי קודם שתקנו היסת כו' עכ"ל: לא אוכל לירד לסוף דעת תעל"ת הלא הש"ך עתה מחלק בין הורה שנתער בידו בתורת שלישי או בתורת פקדון דפסק בקיבור דינו ראש השלישי עדין בידו נאמן ליתן דבר זה לפלוני ברא שצאיהם תודי אבל אם אתר לפקדון כו' אינו נאמן אלא בשבועה א"כ ג"כ קשה לפי דברי תעל"ת דמ"ש אי התשליש הכחיש שלא השליש בידו צאופן זה א"ו שלא קיום שכתב עדין כפי השלישית והוא נותן לו שלא כדן דנאמן השליש בלא שבועה ואם יושן שחקיר בידו כריך השליש שנועה הלא גם בהפקד איו עשאו לנאמן אלא ע"כ דהשליש שאני שהאמינו על אומדן דבר נופא לעצת כן והוא את' שפעה כן נאמן וגם הפיק' הטעם דיתב הש"ך דשליש אינו נאמן להפיר תשום דנוגע בערוז דבפ"כ כריך להפיר שאל"כ יאמר זה חן לי השלישית שהוצאת תחת ירך כו' וא"כ יעטרך לישבע כו' לא כן דהלא תמ"ל שגבר תמנו השער ואוי הוי פטור משבועה דאין נשבעין על הצטרות ולא ש"ך בזה נתי היסת הואיל דאין פלוג טעמית ווראי אף דאין בזה תפיסה כ"כ על הש"ך דיל' דהש"ך קאי על שאר משטלין: עכ"פ בנדרון דין השליש נאמן בשביל זה ואם נוגע בדבר תפסי דהוא יכול לפטור עתה משבועה בשבועות אבד: וכן הביא הש"ך עתה בס"ק כ' בשם תמי תהר"ת ומרדכי ואגודה דהשליש נאמן אף דאין שלישי תחת ידו דכריך עבר למפרע בעור שהי השלישית בידו אפי' בלא שבועה תעסם דחוקה שלישי עושה שליחיו ואין אדם חוטא ולא לו: ותה שכתב ע"ז ומ"ת כלש"ד פ"ק דכריך לישבע חזא דהר"י ברבנו ובה"ת ובה"ע והרב כו' דבי ננהו כו' עכ"ל סגס יראה תעל"ת דהפוסקי' אילו לא כתבו דין זה בפירוש רק תכלול שמה לפי תנאי דקוביח הש"ך בס"ה

תשא"כ השת' דעדיין בידה לעשות כחו שינה עלי' הנ"ד ור"כ הוא שפסק: והוא תיקון לישבע היסת אבל לדברינו א"ש דאף דכבר הוציא השלישית תחת ידו נאמן השליש בתאי שפעה כבר כפי תה שהושלש בידו לפי דבריו רק האי איתת' כיון דשער שלם עדיין בידה ה' פ"ד בלא יתא נאמן לומר פרוש הוא על השער שלם כיון דיל' דאי הוי פרוש תנאי הניח אותו הלום שלם ולא קרע השט' תיר כדי שלא יתבע תמנו פסם אחד ופסק דאפ"ה הכא נאמנת בתיגו דאי הוי בעי הוי קלתה השער ואו ווראי הוי נאמנות לומר שפער השער ולכך קלתה אותו כפי השלישי שהשליש בידה וא"כ תוכח דהשליש נאמן ע"ז בלא שבועה: ונסתר בזה תה שכתב הש"ך בס"ק כ' הואיל דהשליש כריך לישבע לא הוי פדע"ש (והנה חזר השואל לתור דאי וודע"כ כ"ל דפוצר הנ"ל דר"כ ה' קודם שתקנו שבועת היסת תשום דברדכי הנ"ל עדיין אינו תיושב תה שהקמינו על הרי"ף והרא"ש שפירשו בזה דס"ד דרבא דלכך התני' ר"כ תשום דשבר כל' דאותיו' נקנית בתסירה' ע"ז פירשו דאז חתני' תשום דיל' תיגו לומר לקוח הוא וא"כ נאמר לפירושם קוש' הנ"ל דווראי אי הוי אמת לקוח הוי כריכא לישבע היסת וא"כ אין זה תיגו עכ"ל השואל והשנתי לו דתה מאוד תמ"ל על תעל"ת דעיי' בהרא"ש ולא עיי' בגירו ההג"ה בשם הדת"כס ו"ל כך פסק הרמב"ם דהאותיו' נקנית בתסירה כו' א"כ כ"ל שלא להפקיד שער אלא בערי' או בשער פקדון דאל"כ ה' נאמן לומר ידי' הוא בלא דא' ונראה דה' נאמן אפי' בלא שבועה דאל"כ ה' איתת' האריך נאמנת לומר פרוש בתיגו דאי בעי אמתה דידה הא אי אמתה דידה הוות כריכ' שפעה ע"כ:

השגה על הש"ך

לפ"ז תיושב ואת דאי הוי אותיו' נקנית בתסירה באתת יכולה לטעון לקוחה ונאמנת בלא שבועה אף לאחר שתקנו שבועת היסת דע"כ הרשב"א הנ"ל בתאי דכתב ונראה דנאמן אפי' בלא שבועה לדינא לדין קת"ל ואש"ה ס"ל דנאמן בלא היסת אף דע"כ שאר הדברי' נשבעין היסת ת"ת ס"ל הואיל דלגי תה דס"ל דאותיו' נקנית בתסירה תפיסתו הוי כחו דאי' על המסירה ואין כריך פור שום דאי' או שבועה וכן תשתעו בגיתוקי' יוסף יע"ש: וכיון דהוכיח הרשב"א סברא זו תהאי איתת' תוכח דגם הוא ס"ל דעונדא דהאי איתת' ה' אחר דתיקן ר"כ היסת דאל"כ לא הוי תכי להוכיח תהאי עונדא לדין לפטור תשבועת היסת: וכתו שהוכיח הרשב"א הנ"ל לסאי פ"ד דאותיו' נקנית בתסירה דנאמנת בתיגו דאי בעי אמתה לקוחה היא בירי דאי טענה כן הוות פטור בלא שבועה דאל"כ אין זה תיגו ה"ה הכי נתי כ"ל לתאי דנאמנת בתיגו דאי בעי קלתה' דאי ה' קלתה ה' נאמנת תה שה' טענה בלא שבועה דאל"כ אין

11234567

11234567

11234567

שאלה ח

קיא

הואיל דכבר נאמן בענין השלישית נוסף דא"ל להחזיק
איתו דהושלש באופן ותנאי' אילו נאמן לומר שקיי' כל
דבר ובאופן ותנאי' אילו הוציא השלישית לכד
שכנענו :

רק

פיקד רא"י הש"ך רא"י אחרונה שהביא בסוף
ס"ק ק' תוסף תשו' הרא"ש כלל ק"ה שכתב
ואפ"פ שהשליש נאמן בלא שמועה היינו כל ונתן
שלישית בידו והבט"ד חלוקי' והוא תכריע כאשר תהן
או הוא נאמן בדבריו אבל אם יוצא השלישית תחת
ידו הרי הוא כשאר כל אדם וכריך שבועה ע"כ הנה
בזה לכאורה תבא און לו אבל ע"כ לשון זה דוחק
ואוקתי אנפשי' שאין הפי' כאשר הבין בש"ך דלפי
הבנת הש"ך דברי תשו' זו סותר לתאי דכתב בכלל
ס"ח שהבאתי לעיל דאם יש ביד שתעון שער קרע
שהי' חייב לראובן ועוון שלי אחר לו בשם שתעון
שאוול השער ואקדענו כו' ולוי אחר נתי כמו כן
וראובן אחר להד"ס אלא תמני נפל כו' הי' בריך
להחזירו ולא דמי לעובדא דר"ב דאסקידו שטרא בידה
והתניא ר"ג התם השליש השער וכו' אבל הכא אין
ראובן תורה שהשליש ביד לוי כו' ותפני זה כתב אפי'
לוי עומד והשער עדיין בידו בריך להחזיר ובכלל ק"ח
כתב ואפ"פ שהשליש נאמן בלא שבועה היינו כל ונתן
שלישית בידו וכו' תשתע דבזמן שלישיהו בידו נאמן
אפי' אינו תורה שפאזו לשליש דהתם בכלל ק"ה קאי
אהגדון שטעון שנאבר תתנו השער תתנה דא"כ
ה"ל לחלק ואפ"פ שהשליש נאמן היינו אם תורה
שפאזו לשליש תשא"כ בנדון שלו דלא הי' תורה שפאזו
לשליש (הג"ה אבל הא לא ק' דבכלל ק"ה כתב אפי'
הוציא השליש' עכ"פ נאמן בשמועה ובכלל ס"ח כתב
אפי' הי' הלוי השער עדיין בידו הוי בריך להחזיר
ולא תהני שבועה דבשלמא בכלל ס"ח בריך הלא
לפרע הואיל שחא עתמו תורה שלא פרע ועדות של
השליש לא תהני כיון דאינו תורה שפאזו לשליש א"כ
אין היות לתלוא ול"ל השבועה תשא"כ בכלל ק"ח
דחזקתן טען ווראי תנו השליש וע"פ חובאות השלישית
נפסד התקבל שס תתנו ווא"כ תביעתו על התקבל
לכך האריך שבועה לפטור עתמה תלשם הדיקס)
ועוד לתת האריך בלשון וחבט"ד חטק' וחבט"ד
כאחד תהן דהלא הת"ל בקיטור לשון היינו כל ונתן
שהשלישית בידו תשא"כ אם הוצא וכו' אלא נלפע"ד
ע"פ דהוכיח הש"ך עתמו בס"ק ה' דהדא"ש נתי תורה
ראף דבר א' אינו תורה שפאזו לשליש נאמן השליש
היכא דאי' לי' תינו דלא כהב"ח והא דלא האתין
הדא"ש בכלל ס"ח את השליש בתינו תשום דהתם אף
דפרין השער ביד לוי השליש אין לו תינו הואיל דגם
הש' שטא קרע ביד הלוי בריך לפרע פאזו דהא
עתמו לא ידע דק תס ששת תן השליש א"כ לא שייך
תינו

של

בס"ק הנ"ל מדבריהם ואני אומר אם קבלה נקבל
אבל לרין יש תשובה על הוכחתו דהיינו העיקור תבא
הקושי' דכתב רת"א בשם בה"ע בסעי' ג' דאם יש
להם תרעותא אין נאמן כלל אם אין השלישית בידו
נהלא בסעי' א' אם יש הכחשה פלוג בסך תעות
שהשליש בידו אינו נאמן אפי' עדיין השלישית בידו
תקש' זו סכריהו לחלק דהתערותא אין הפי' כמו
שטבין חב"י וסמ"פ כמו בסעי' א' רק דהתערותא
דטבא שנתן תידו שלא כדון אבל זה אינו תוכח חדא
דסמ"פ כבר תידן זאת בענין אחר ואף לפי דבריו
דדחא דברי הסמ"פ תשום דפסס דברי הרב תשתע
מתי בסעי' א' דאין שלישיהו בידו וע"כ כ"ל דפי'
דסתערותא דהכא לא תיירי כמו בסעי' א' רק דעל
שהוציא תידו שלא כדון אפי' לא תוכח תידו תשום
ד"ל דהכא תיירי היכא שיש לכד דהוציא תידו שלא
כדון לא שהוציא והיינו תשכחת באופן זה כגון שהשליש
בידו דאם יפרע כך וכך יתן לו השער ודווקא אם
ידאם לו כ"י של התלוא שפרע לו כל כך וזה דבר
סמכיה באם סמכ"ד אינן פס השליש בתקום א' והבט"ד
אין תאמינס ואלוה פושין כן והשליש עבר ונתן ללוח
השער בלא ראות כ"י התלוא הש' ווראי אינו נאמן
לחפיד אף שאתר שפרע בפניו אינו נאמן דהוי כמו
מנע בעדות דאם לא יאתר שפרע הוי תשתיתין
לחשליש פד דתקבל פלוג כל היות כיון דהוציא שלא
כדון בלא ראות כ"י של התלוא כמו דכתב רת"א בס'
ג"ס ודוחקה לו דתקום דאתרע נאמתו בווראי אבל
אי לא איתרע נאמתו כלל לאו כל בתינה של התלוא
לומר שלא כדון כיון דכבר האמינו לזה :

וכן

תוכח תלשן הש"פ שהוא דברי דעל העיטור
ו"ל אין לו לימן השלישית אלא לפני חב"ד ויפרוש
להם ענין השלישית שתא יסול ביניה' תחלוקת ואם יוצא
השלישית ידו לא יד' נאמן כו' ולפי דברי הש"ך דס"ל
לבה"ע דאם טעון התשליש שהוציא השלישית תחת
ידו שלא כדון אינו נאמן השליש תס הועילו חכמי
בתקנתן דאף שיפרוש לפני ב"ד כל אופן השלישית
תבאיה אופן שמונה בידו ואח"כ אם יוציאנו תידו יוכל
התשליש לומר אתר שהי' בידו בכל אופן שאתר לפני
ב"ד נאמן תנאי שאתר רק שאכא תידו לכד שכנענו
שלא כדון דבר שכנענו לא קיים התנאי שעליו לקיים
כי זה לא תקנו דבריהם הלוא לקיי' התנאי לפני ב"ד
או לכד לפני ב"ד תחילה שקיי' התנאים כפי שהיתנו
לפי השליש ואם גם זה תקנו א"כ העיקר הסר
בסמ"פ והס"פ דלא חכר רק שהשליש יפרע הענין
השליש' תשתע שהיא יפרע רק באיזה אופן שהושלש
בידו סתן דעדיין בידו נאמן בזה תשא"כ לאחד שחבא
אינו סתן בענין שלישי נוסף או בלשון דהשתתע
לתרי אדם בכתב השלישית וזה לא תידו ודי בזה תשום

שאלה ה

תינו דאי הוי צפי הוי שורפו או הוי נתן להלוה הלא לא תהי דעכ"פ כריך הלוה לשלם כיון דתורה בעינא שחיב ולא ידע שפרע וכן כתב הש"ך (הג"ה אך כ"פ בתאי דכתב הרא"ש בלשוננו דאם הי' לוי עומד בפנינו והשטר בידו ואומר עת"כ נותנו לי ראובן שאחורנו לשמעון כו' הי' כריך להחזירו לראובן כו' אחאי יהא כריך להחזיר השטר אך דהלוה כריך לשלם ת"ת יהא נאמן בתינו שלא להחזיר השטר הואיל ראי צפי הוי שורפו או החזיר ללוה שיקרענו כאשר עשה נתי השת' ונ"ת שלא יהא רק תלוה פ"פ ואפשר דתוה ינא לחב"ח דס"ל להרא"ש דלא תהני תינו במקום שהכחישו השליש) וזה דווקא היכא שהכחישו השליש כריך תינו דווקא תשא"כ היכא שהודה שפאאו לשליש ס"ל להרא"ש דנאמן בלא תינו והא דלא תחלק הכא בין דין זה ובין שבדא דהאי איתת' דזה בורר דהכא לכך אינו נאמן תשום דלא שייך תינו תשא"כ התם היינו תשום דס"ל בשבדא דזה בורר נתי א"ל תינו כדכתב הרא"ש בסוף פ"ק דמניסא ו"ל ל"ת אם לא ראוהו בידו דנאמן השליש בתינו כו' אלא אפי' ראוהו בידו דתו ליכא תינו כדאמרי' בסוף זה בורר כו' שראהו ב"ד בידה קודם שאתת' פרופ דתו אינה נאמנת פ"י תינו שהי' לה קודם לכן כו' פ"כ לפ"ו פריך שפיר אחאי עובדא דלא שייך תינו משבדא דזה בורר דנתי א"ל תינו ואפ"ם נאמנת ונ"ל תשום דהתם תורה שפאאה לשליש תשא"כ הכא תנא ינא תוה דלהרא"ש השליש בותן ששלישתו בידו נאמן היכא שא' כדברי אחד מהגדרי' תשום שיש לו תינו ליתן השליש לאותו כד' אך דהנדר/שכנגד אינו תורה שפאאו לשליש ודווקא אם תחולקים הגדרי' יחד באיזה דבר והוא תכריע כאשר תהם שאין להשליש סגה תוה אוי נאמן בתינו ס"ל בלא שבועה היינו בדיק העם דאין אדם חושא ולא לו ואפ"כ תשום אחי טעמא לחוד אינו נאמן בלא תינו דתשום כך מסק הרא"ש בכלל ס"ח דלוי השליש אינו נאמן תשום שלא שייך תינו שם כנ"ל. ולפ"ו הכי פירוש' בכלל ק"ה דמסק דהשליש ח"י ולי"ה דה דריכס שבועה שדיקן סוכיא השלישית תחת ידה כתב פ"ו אפ"ם ששליש נאמן בלא שבועה כו' וסתם שלי' נאמן תשתע בכל פנין אף דהכריע כד' א"ת השליש' וע"כ פירוש' סכי דהלא פ"ו קאי דאל"כ דקארי תאי קארי ל"י הלא פסקין פ"כ בנדון דהכחיש השליש ונ"ל דסתם שלי' נאמן דקא' מני תידי בפנין זה אף דבד' א' הכחיש השלישית פ"ו תתקן שער סינו כל ותן ששלישתו בידו כו' (פי' דאז י' לו תינו) ועל הא דקאמרת נאמן בלא שבועה כריך עוד לחשיף תאלו כתרובי ו"ל ודבע"ד חלוקי' והא תכריע כו' פי' שאין לו הנאה תוה תשא"כ בתקום שיש לא' תהם איזו טעמא על השלישית גוסא תנו דכתב בש"ס וסא שאין נתיים וכן השליש גוסא

הכחשה כסך התעות תשא"כ אם יש להם הכחשה עם השליש גוסא כסך התעות וכדומה שהוא טנפ בדבר אף דנאמן בתינו פכ"פ אינו נאמן בלא שבועה כדכתב הש"ס בהג' דת"א ו"ל במקום שיש לו תינו נאמן ויחלם להשביע כו' אבל בשמי תנאי אינו שהשלישית בידו דיש לו תינו וגם דבע"ד חלוקי' והא תכריע בניהם שאינו טנפ או נאמן בלא שבועה כל' אבל אם ינא שלישי תתחת ידו שאין לו תינו וקאי באופן זה שהכחישו השלישית ודאי כיון שאינו תורה שפאאו. נאמן לשליש ואין לו תינו הוי כשאר כל אדם וכריך שבועה. וקא"ל דלא אמרינן דגם כזה יהא נאמן בלא שבועה תשעס דאין אדם חושא ולא לו דגם לא אמרינן כיון דאין לו תינו חיישינן לקנאי' לפ"ו פני תשובת הרא"ש תנ"ל עולה אליהם בקנה אחר ולא קשה תידי תשא"כ אם שניהם תוריס שפאאו לשליש נאמן אף שהוכיח השלישית תחת ידו אם הי' שמונא הדבר פ"ס התנאי שהשליש בידו אף דהשת' אין לו תינו. תנו דכתב הרא"ש לפיל כפ' זה בורר דנאמנת אף דכבר האזוק השטר בב"ד שאין לה תינו כלל והיינו תשום דהאמרינן תחילה השליש אף שסי בידו לשער וליתן לכשנדר שלא כדון פ"כ כ"ל דפאאו נאמן לה שלא עשה וזאת א"כ כיון שפאאו נאמן לזה אינו יכול להכחישו וכן פי' בסת"ס בס"ן יא. ולפי דברי תעב"ת דהי' ס"ד לרחות דאי תשבר דו"ב תשום דהאי עובדא מסק ר"ג קודם שתיקן היסוד שאין תנא ידיו ורגליו בש"ס ס"ל דמסק שער שחי' ביד שלי' וא' מרש הוא נאמן כו' שאילו דגם הי' שורפו או קרעו סלא הש"ס ודאי' בותן סוס דתיקנו היסוד וא"כ לא שייך לווד שאלו דגם כו' דלחא לא דנה לסתא תחת ידו בשריפתו או בקריעתו דאז הוי כריך לישבע לפי דבריו וגם לפי דעת הש"ך. אלא ודאי כאשר כתבם הואיל שתאמרינא לכתחלה ולא תשאו פ"ו פריין יח' נאמן גרם ודאי' אינו לא מחויקו לנאמן לא הוי השליש בידו על סתם ששביע היסוד לכך סי' הסת"ס וייק נאמן לגבי דידה בכל דבריו כו' היינו אפי' א' שערס ולכך נתן לו השטר נאמן לגבי דידה סלא יסדרך סלוה לישבע אפי' כתלוה פ"פ וכו' כן כתב סת"ס בס' ק"ה ס"ק ק"ס ח"ל וסתם דאפי' לשליש לא סתמיא תחילת תנא תינו דאי הוי צפי הוי שורפו או החזיר ללוה שיקרענו כאשר עשה נתי השת' ונ"ת שלא יהא רק תלוה פ"פ ואפשר דתוה ינא לחב"ח דס"ל להרא"ש דלא תהני תינו במקום שהכחישו השליש) וזה דווקא היכא שהכחישו השליש כריך תינו דווקא תשא"כ היכא שהודה שפאאו לשליש ס"ל להרא"ש דנאמן בלא תינו והא דלא תחלק הכא בין דין זה ובין שבדא דהאי איתת' דזה בורר דהכא לכך אינו נאמן תשום דלא שייך תינו תשא"כ התם היינו תשום דס"ל בשבדא דזה בורר נתי א"ל תינו כדכתב הרא"ש בסוף פ"ק דמניסא ו"ל ל"ת אם לא ראוהו בידו דנאמן השליש בתינו כו' אלא אפי' ראוהו בידו דתו ליכא תינו כדאמרי' בסוף זה בורר כו' שראהו ב"ד בידה קודם שאתת' פרופ דתו אינה נאמנת פ"י תינו שהי' לה קודם לכן כו' פ"כ לפ"ו פריך שפיר אחאי עובדא דלא שייך תינו משבדא דזה בורר דנתי א"ל תינו ואפ"ם נאמנת ונ"ל תשום דהתם תורה שפאאה לשליש תשא"כ הכא תנא ינא תוה דלהרא"ש השליש בותן ששלישתו בידו נאמן היכא שא' כדברי אחד מהגדרי' תשום שיש לו תינו ליתן השליש לאותו כד' אך דהנדר/שכנגד אינו תורה שפאאו לשליש ודווקא אם תחולקים הגדרי' יחד באיזה דבר והוא תכריע כאשר תהם שאין להשליש סגה תוה אוי נאמן בתינו ס"ל בלא שבועה היינו בדיק העם דאין אדם חושא ולא לו ואפ"כ תשום אחי טעמא לחוד אינו נאמן בלא תינו דתשום כך מסק הרא"ש בכלל ס"ח דלוי השליש אינו נאמן תשום שלא שייך תינו שם כנ"ל. ולפ"ו הכי פירוש' בכלל ק"ה דמסק דהשליש ח"י ולי"ה דה דריכס שבועה שדיקן סוכיא השלישית תחת ידה כתב פ"ו אפ"ם ששליש נאמן בלא שבועה כו' וסתם שלי' נאמן תשתע בכל פנין אף דהכריע כד' א"ת השליש' וע"כ פירוש' סכי דהלא פ"ו קאי דאל"כ דקארי תאי קארי ל"י הלא פסקין פ"כ בנדון דהכחיש השליש ונ"ל דסתם שלי' נאמן דקא' מני תידי בפנין זה אף דבד' א' הכחיש השלישית פ"ו תתקן שער סינו כל ותן ששלישתו בידו כו' (פי' דאז י' לו תינו) ועל הא דקאמרת נאמן בלא שבועה כריך עוד לחשיף תאלו כתרובי ו"ל ודבע"ד חלוקי' והא תכריע כו' פי' שאין לו הנאה תוה תשא"כ בתקום שיש לא' תהם איזו טעמא על השלישית גוסא תנו דכתב בש"ס וסא שאין נתיים וכן השליש גוסא

אפי'

בדור לי לסתוך על חוקים ו לתפסם ואין לסתור
בשפתו פ"ז לפת הזאת:

אם השליש כאן ואדם בעמנו לדברי התלום
שמתן תיחד שלא כדון או אם שלום טוען בדי
ספרם ולכן נתן לו השליש השטר האיל דק"י התנאי
פאס-שאין השליש נאמן עוד לחובתו כיון דכבר הוכיח
השליש תחת ידו אבל בנ"ד שכלות אדם שלא
ערע האו והשליש כיון דסודה שפסם שלא כדון אף
דאינו נאמן לפשות עמנו דשפ"ת איתרע חוקתו
דהשליש עושם שליחתו אף ד"ל השתא הוא דאיתרע
ת"ת הנאמנות שהאמין תחילה שפאסו לשליש בטל
כתו דאי' בסי' פ"א סעי' י"ג שטר שיש בו נאמנות
ונתבא התלום כפרן בד"א בטל הנאמנות נמצא הו
בדרך דידן כאילו לא סאתינא תחילה להסת כשליש
וא"כ חזר הדון כתו בתשו' הרא"ש כלל ס"ח סי' ב'
כיון דחלו עמנו'א שהוא לא פרע כדן לשלם דין
פכ"פ ל"ל להשביע היסת להתלום קודם התשלומין או
פכ"פ אחר התשלומין כתו אחר לי אבא כו' אף דיש
פלוגת' שם ת"ת הכרע דהת"א בס"פ ע"ג דכל שאחר
שהוגד לי תפי נאמן משביען תפי קרוב שלו כי זה
דוחק לומר דהו כנוגע בדבר דאחר דין להשקיט את
בנו ואף דכתב הש"ך שם דכדן נתי גבלי' לדבר אין
לך גבלי' לדבר גדול מזה כאשר הוא נראה לעינים
כך כלפ"ד הקלה ואלו על דייני ישראל יעלה ואתה
ה' חתן אמת ליעקב הק' כסן מעדאג'ו' פה ק"ק
ורמקונדט יע"א:

שאלה זו

נחעצמו לפני לרין ב"כ של ראובן תק"ק חין
פס שמתן ב"כ דקהלתינו יכ"ז וב"כ
של ראובן תבע את שמתן אשר זה כתה שני' שנשא
ונתנו ראובן תק"ק חין פס שמתן בחלוש' ושאר
עסקי' ונשאר חייב שמתן לראובן בחצמנו ת' אלפי
ליוסר ופ"ו קיבל תבואת תן שמתן פר שנשאר חייב
עוד ר' אלפי' ליוסר ושמתן השיב שקיבל כל כך שקי'
תבואת יותר פר שנשאר חייב ב' אלפי' ליוסר ופ"ע
טענותיהם יבאו שהאמת שקיבל כל כך שקי' תבואת
כתו שא' שמתן רק לפי הקונטרס שלסס דארי
להיות תשקל כל שק כפי התשקל הראוי להיות בתרנית
כדפת ונחסר התשקל תן הרבה שקי' פר שדריך לתלואות
החסרון פס ע"ן שקיס אחרי וא"כ יחסרו ע"ן שקי':
וע"ז השיב שמתן שהוא ה' תחייב לשלם התבואת רק
לטריר על המי' וכן פשה וסוסר ושיקל כל השקל פה
כפי התשקל הראוי ותסר לסספני בתשקל כדי שיתסר
שם כטריר ליד ראובן או ב"כ ג"כ בתשקל וכאשר
בא שם פס התבואת לא הי שם איש לקבל את
התבואת

אם"ה נאמן השליש כתו שתוכח תתשו' הרא"ש כלל
ס"ח דהתם נתי הלום לא ידע תאומה אפ"ם חז
דשליש אינו נאמן כתב הרא"ש תשום דסכחיש ענין
השליש' תשמש חז אי הוי תודה ששלישו הוי נאמן
השליש אף שהלום לא ידע תאומה נתי סתם וגם
בנ"ך גופא הוכיח הכי תתשוב' הרא"ש הנ"ל ס"ק ח'
בד"ה ולתדמו תתשו' הרא"ש דתי שאומד אתם נחתם
לי כלי זה ליתן לפלוני והתקבל אינו יודע וסמתן
תכחיש השליש' כו' כדריך השליש להחזיר לסמות ואפי'
כתנו כבר להתקבל כדריך התקבל להחזיר כו' ועוד
לתדמו תתשו' הרא"ש דאם תודה שהשליש בירח פ"פ
איזה תנאי' ואמר שלא נתקיי' התנאי' נאמן השליש
אפ"ם שהתקבל אי' תהמתנה וכו' דתכתב הרא"ש
התם שושלם השטר בירה אבל סמא אין ראובן תודה
ולא קא' אתם טוען שלום פרעתי כו' עכ"ל היינו תתם
כתו שסוכחתי ותכתב ברישא ואפי' נתנו כבר להתקבל
כו' וע"ז כתב ועוד לתדמו כו' תשמש דקאי אשני אופני'
בין עדין בידו או שכבר הוכיחו תדמו להתקבל:

והכא

בנ"ד פריך טפי ראביו נתי אחר לבנו
ששילם לתלום שלו וקצת גבלי' לדבר שלא
תשקד דבתלת דעבירי לגבוי לא תשקרי אינשי ח"כ
י"ל לפע"ד פשוט כדון זה אם השליש עומד לפנינו
ואמר שמתן השטר לאבי הלום פ"פ התנאי' שהשליש
בידו ונתקיי' התנאי' פ"כ הוכיחו לו השלישיות כראוי
פסוק הלום על פיו ואפי' אם השליש אינו לפנינו
לשאל את פיו יש לפסוק הלום פ"פ דברי עמנו שאחר
שדסר השטר ליר שליט בתנאי שאם יתן לו אביו כך
וכך שימן לו השליש השטר אף דאחר התלום נתי
שלא קיי' התנאי' רק השליש הוכיח שלא כדון י"ל
דבזה אינו נאמן תשום דאתדין בשליש חוקה
ש"ש ששה שליחתו כתו דאית' בתשו' תהר"ת ותדרכי
ואגורה גם ברא' תהור"ר בכלאל סי' ק"ט ואין
לחלק דהתם ראה דאינו באמת השטר שלם או קרופ
ביר איתו חכ"ד שיקבל תן השליש אבל סמא כפי
תשקפת כתב תפ"ל לא נמצא השטר כלל ח"כ תי
יותר נמתן לו השטר דלתא לא קיי' התנאי' והשטר
באמת עדין ביד שליט כיון דאין השליש לפנינו לשאל
את פיו רק תפי התלום אנו חיי' שהוא עמנו תודה
שמתן תפי השליש שמתן לו השטר ח"כ יהא נתי נאמן
בתם שאחר שלא כדון נתן לו בתינו חין זה תינו
הרא' כיון דסתלום שמתן באמת תן השליש שמתן לו
השטר חושש אולי התבא תתבא השטר כדון הכתבי
של אבי הלום ויחי דא' על הפרעון לכך פ"כ ב"ל
שימן לו השטר תיד השליש שלא כדון ועוד כיון
דסת' פכ"פ תודה שהשליש נתן לו השטר וכיון דחוקה
דשליש ששה שליחתו הוי תינו נגד חוקה רק אפ"כ
אם אין השליש לפנינו לשאל את פיו עדין אין